

REMISSYTTRANDE

Socialdepartementet

2024-06-20

Dnr 0340/24

Er referens: S2023/03010

Remissyttrande över ”Redovisningen av uppdrag om att lämna förslag om organisationsförändring gällande Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor och Myndigheten för stöd till trossamfund”

Inledning

Brottsförebyggande rådet (Brå) har tagit del av förslaget om att slå ihop Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) och Myndigheten för stöd till trossamfund (SST) till en gemensam myndighet. Eftersom Center mot våldsbejakande extremism (CVE) är den del av myndigheten som har de huvudsakliga kontakterna med SST har CVE getts i uppdrag att utforma myndighetens svar på remissen.

Sammanfattningsvis anser CVE att en sammanslagning av de båda myndigheterna är förenade med sådana risker för den verksamhet som bedrivs av SST idag att det finns skäl att överväga att avstå från att genomföra den. För det fall en sammanslagning ändå blir av, är CVE:s uppfattning att en lösning med ett ”Center för trossamfundsfrågor” inom MUCF är att föredra framför en lösning där SST enbart blir en vanlig enhet inom MUCF.

Skäl för ställningstagandet

CVE har under de dryga sex år som centret varit aktivt, haft täta kontakter med SST. SST har spelat en viktig roll i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism som CVE bedriver tillsammans med bland andra SÄPO, Polismyndigheten, Skolverket, MSB, Socialstyrelsen, regioner, kommuner och civilsamhället.

CVE anser att de senaste åren inneburit en förändring av samhället på så sätt att Sverige blivit mer polariserat och att tilliten för det allmänna har minskat. Även omvärlden har förändrats med bl.a. Rysslands krigföring i Ukraina samt det pågående kriget efter Hamas attack mot Israel. Därtill är sedan augusti 2023 terrorhotnivån i Sverige satt till en nivå fyra på en femgradig skala. En utveckling där toleransen och förståelsen för andra än majoritetsgruppen minskar har en negativ inverkan på demokratin och ökar risken för våldsbejakande extremism och terrorism.

SST når med sitt arbete ut till många av de grupper som behöver stärkas i sin tillit till samhället. Att under nu rådande omständigheter och omvärldsläge lägga ned en myndighet som representerar dessa grupper och låta den inkorporeras i en annan, vore enligt vårt förmenande något som skulle riskera en förstärkt uppfattning av utanförskap, känsla av att inte bli lyssnad till och av att inte höra till. Den röst som SST kan vara för sina målgrupper såväl som ”temperaturmätare” och kunskapsbärare för oss andra samverkanspartner riskerar att tystna. Till det ska tilläggas att SST idag, precis som CVE, är en liten och mycket flexibel organisation där den strategiska, högsta ledningen har möjlighet till snabba beslut och åtgärder i relation till hastigt förändrat omvärldsläge. En unik tillgång för såväl

målgrupper som för samhällets förmåga att snabbt ställa om och anpassa sig efter nya förutsättningar.

En sammanslagning riskerar alltid att leda till motsättningar, otydliga hierarkier, konflikter kring resurser och styrnings- och ledningsproblem. Något som är negativt för såväl arbetsmiljö som det målgrupperna kan förvänta sig av verksamheten. Ett kompetenstapp bland personal och minskad fokus på kärnverksamheten blir ofta följd. Frågan är om de frågor som SST har att hantera, har "råd" med detta mot bakgrund av rådande läge.

CVE anser därför att de potentiella nackdelarna och riskerna med en sammanslagning av MUCF och SST överväger de eventuella fördelarna. Vi rekommenderar därför att förslaget om sammanslagning inte genomförs.

Skulle sammanslagningen ändå genomföras vill CVE framföra följande. I det redovisade uppdraget problematiseras de olika förslagen till organisering för det fall SST skall uppgå i MUCF. MUCF:s förslag är en enhet för trossamfundsfrågor inom en avdelning på myndigheten. SST förordar ett center inom myndigheten. CVE är ett center inom myndigheten Brå och omnämns särskilt i instruktionen där centret ges uppgifter som skiljer sig från de uppgifter som övriga delar av myndigheten har. Centrets chef utses av regeringen. Den relativt höga självständigheten som det innebär gör att CVE har goda förutsättningar att bedriva sin verksamhet, även om CVE inte har samma status som en självständig myndighet har. Därmed inte sagt att konstruktionen aldrig, trots ett mycket gott och tillitsfullt samarbete med Brå:s övriga delar, skapar utmaningar som har sin grund i de olika uppdragen. Till exempel kan det vara problematiskt att CVE i omgivningens ögon ibland uppfattas som en egen myndighet och ibland som en enhet på Brå.

Med en lösning där SST blir en enhet inom en avdelning inom MUCF går de fördelar som en högre självständighet medför förlorade. CVE menar att det skulle få stora negativa konsekvenser i fråga om status, relevans, handlingsutrymme och prioriteringar. Det är särskilt olyckligt med tanke på att frågorna som ska hanteras förväntas vara strategiska och långsiktiga och nå hela vägen ut och upp i hierarkierna. CVE anser mot den bakgrunden att en lösning med SST som ett mer självständigt center bör väljas om sammanslagningen görs.

Detta yttrande avges av generaldirektör Mattias Larsson och chefen för Center mot våldsbejakande extremism Jonas Trolle.

cve
Center mot
våldsbejakande
extremism